

PROLOG

August 2009

Daniel Schyman vidste, at folk ville komme til at tale om denne dag.

Det var en af de dage, hvor græs og buske blinkede til ham fra vejkanten. Luften var sprød og klar. Over træerne var himlen så blå, at det næsten gjorde ondt i øjnene. Han vidste, at der netop nu lugtede af noget muldent og koldt inde i skoven, men hugormene ville så småt begynde at krybe frem, usikre på hvilken årstid det var. Snart ville de større dyr søge ind i skyggerne for at gumle på lyngen og bærrerne, som var ved at blive modne. Og når solen stod højest, ville der lugte varmt og tørt, og ethvert skridt i skoven, ethvert flaksende vingeslag, ville kunne høres på lang afstand. Det kildrede ned ad ryggen bare ved tanken.

Den første tid efter Gunillas død havde Schyman søgt efter grunde til at stå op om morgenen. Børn havde de aldrig fået, og venner havde de næsten ingen af. Ofte havde stilheden lænket ham til stolen i stuen, og han havde siddet og stirret tomt ud på marken og engene udenfor, mens han havde grundet over, om livet mon havde mere at byde på for en mand som ham.

Sikkert ikke, havde hans konklusion oftest været, et svar, som havde fået ham til at overveje at slå følge med Gunilla ind i evigheden. Men han var ikke typen, som bare gav op, og derfor havde han gradvis fået sig trukket op af stolen og besluttet sig for at beskæftige sig med det, som han virkelig satte pris på ved livet. Dage som denne overbeviste ham om, at det valg havde været det rette.

Schyman drejede væk fra vejen, asfalten blev til grus, og han

satte farten ned inde mellem træerne. Det var næsten, som om han ville holde igen for ikke at opleve alting for hurtigt. Han passerede den rødmalede bom, studsede lidt over, at den allerede var åbnet, men slog tanken fra sig og parkerede på et stort åbent område ved siden af stien, hvor lysløjperne løb om vinteren. En anden bil havde gjort det samme, og det kunne ikke have været længe siden, for der var stadig dækspor i det fugtige grus. Schyman slukkede for motoren, steg ud, åbnede bagsmækken, tog snoren af Lexie og slap den ud i det fri.

Som altid blev han stående lidt og betragtede hunden, som logrede med halen og havde lys i øjnene. Han havde betalt ni og et halvt tusinde for den, men intet tal var højt nok til at beskrive, hvor meget den betød for ham. Lexie var verdens bedste harehund, altid parat til en tur, altid lige glad for at se ham – også selv om han bare havde været på en kort indkøbstur.

Schyman tog rygsækken og haglgeværet ud. Det var et Husqvarna, som han havde fået af sin far på sin 16-års fødselsdag, og som han havde gået på jagt med hvert eneste efterår siden. Nå, for resten, far og far. Det var måske ikke helt korrekt at kalde ham det længere. Ikke efter alt det Schyman havde fået at vide i de seneste dage.

Tænk, at han i virkeligheden var norsk.

Tænk, hvad hans forældre – hans *rigtige* forældre – havde været igennem. Hvad de havde været nødt til at ofre.

Krig var djævlens Ludospil, hvor man stort set var overladt til skæbnen, hvilket der sjældent kom noget godt ud af. Selv om Sverige havde stået uden for anden verdenskrig, var landet alligevel blevet påvirket af det, der skete. De mennesker, han var vokset op hos, havde åbnet deres hjem og givet husly til vildt fremmede mennesker, og de var ikke de eneste. I Schymans øjne var det at ofre sig for andre et ideal, han altid havde sat højt, måske højest af alle.

Schyman blev ikke længere ked af det eller melankolsk, når han tænkte på dem, han var vokset op hos, dem han havde kaldt familie, far og mor, men i den sidste tid havde han spekuleret

meget over, hvordan hans liv kunne have været, hvis de bare havde levet en lille smule længere. I en alder af 17 år stod han helt alene med gård og skov. Manden, som havde ringet til ham for nogle dage siden, og som skulle besøge ham senere i dag, havde fortalt, at sandheden om hans ophav skulle have været fortalt på hans 18-års fødselsdag. Meget kunne og ville sandsynligvis så være blevet anderledes.

Men han var alligevel tilfreds med sit liv. Lidt ekstra penge ville ikke ændre på det. Og han ville aldrig kunne blive norsk. Schyman ville blive i Värmland, til den dag han døde.

Han så nærmere på bilen, som stod der. Den var også norsk, bogstaverne LJ stod lige efter det rød-hvide-blå flag på nummerpladen – farver som altid fik ham til at tænke på olie og vinter-OL. Han havde aldrig set bilen før og genkendte heller ikke nummerpladen.

Mon bilejeren havde jagttegn?

Nu var det jo sådan set ikke sikkert, at vedkommende var kommet for at gå på jagt, men det var nu det, de allerfleste gjorde dér, specielt så tidligt om morgenen. I sine yngre dage ville han måske have forsøgt at finde ud af, hvem der sådan tog sig friheder, det var trods alt hans skov. Men den slags ting var ikke så vigtige for ham længere.

Schyman satte snor på Lexie, og de begyndte at gå. I den sidste uge havde de været på jagt hver eneste dag, og som altid trak hunden ivrigt. Han elskede at lade den føre ham ind gennem skoven, mens han lyttede til dens vejrtrækning, naturens musik omkring ham, kviste som knækkede under fødderne, baskende vinger fra fugle i flugt, suset fra svajende grene, den svampeagtige slubren fra den nedtrampede mosegrund, når den langsomt hævede sig.

De plejede altid at gå et pænt stykke vej, inden han slap hunden løs, og det var lige spændende hver gang, når han anbragte sig på en post i terrænet, hvor han regnede med, at haren ville komme med Lexie i hælene, som regel ikke mere end nogle minutter senere. Somme tider varede det et godt stykke tid, inden hunden

fik fært, andre gange skete det slet ikke, men det var jo det, som var jagtens anatomi: De gange han vidste, at et bytte var i nærheden, når han mærkede hjertet galopere langt oppe i halsen, når det handlede om at gøre alting rigtigt, alt det, han havde trænet, så præcist og effektivt som muligt.

Det var i de stunder, han fornemmede, at han levede.

Og stilheden bagefter. Den forløste spænding.

Der fandtes simpelthen ikke noget bedre.

De havde gået i omkring en halv time, da Lexie standsede og spidsede ører. Halen stivnede. Schyman hørte også selv noget, der knækkede et eller andet sted inde i skoven. Det kunne ikke være en hare. I løbet af de godt tres år, han havde drevet jagt i de värm-landske skove, havde han endnu til gode at høre haren i terrænet.

Han overvejede at slippe Lexie løs, men besluttede sig hurtigt for at lade være. Sidste efterår havde en ulvefamilie på fire passeret igennem hans skov. Der var kommet flere og flere ulve i Sverige.

Lexie borede snuden ned i jorden og begyndte igen at trække i snoren. Den holdt hovedet et par centimeter over jorden, gik fra side til side, trak og snurrede rundt og snusede og standsede, vendte ørerne lidt i forskellige retninger og fortsatte så længere ind i skoven, skiftevis hen over lyngsletter og sumpede mosestrækninger. Jorden svuppede under støvlerne.

Lidt efter standsede hunden igen.

Schyman råbte hallo, men fik ikke noget svar. Han hørte heller ingenting. Ikke med det samme. Ikke før der lød et klik lige i nærheden.

Han vendte hovedet med et ryk og fik øje på noget tøj, som næsten gik i et med omgivelserne. En grøn kasket. Et løb som pegede lige på ham fra omtrent tyve meters afstand.

Så smældede det.

En voldsom kraft slyngede ham bagover. Rygsækken afbødede faldet lidt, det samme gjorde den lyng, han landede i, og da hans baghoved gravede sig ned i det bløde grønne, kunne han mærke det kilde på kinden. Men han kunne ikke bevæge sig og

blev bare liggende og lyttede til efterklangen af skuddet, som forsvandt dybere og dybere ind i skoven.

Så kom stilheden.

Det gjorde ikke ondt. Ikke før Schyman prøvede at trække vejret; så fyldtes hans mund med blod, og det føltes, som om en syleskarp klo havde revet hans brystkasse op. Han mærkede, at der løb noget varmt og klæbrigt ned over hans mave. Lugten var ram og metallisk.

Flere kviste knækkede, og lyden kom længere og længere borte fra. Det blev sværere at se, men han kæmpede for at holde øjnene åbne.

Schyman hørte Lexie klynke og mærkede hundesnuden mod sin pande og den våde, ru tunge mod sin kind. Han prøvede at hæve sig lidt op og gribe fat i dens nakke, men magtede det ikke. I stedet sank han længere ned i lyngen, så Lexie skyggede for solen, som allerede var begyndt at varme.

Han havde brug for den varme nu.

Daniel Schyman vidste, at folk ville komme til at tale om denne dag. Han lukkede øjnene og mærkede, at lyset forsvandt.

Gunilla, tænkte han.

Evigheden venter.

Hvor er den? Hvor *er* den?

Nora Klemetsen hvæsedede, først og fremmest ad sig selv. Hun havde ikke tid til det her. Klokkeren nærmede sig kvart i otte, og bussen var lige om hjørnet.

Hun rodede rundt i tasken, tjekkede at mobiltelefonen, nøglerne og de kort, hun var afhængig af, var der. At hun dog aldrig kunne lære det! At hun aldrig lagde tingene frem aftenen i forvejen.

Nora gik ud i køkkenet, satte tasken fra sig på bordet, bøjede sig forover, så tørklædet faldt ned foran øjnene. Arrigt skubbede hun det rundt om halsen igen, samtidig med at hun bemærkede et stykke æggeskal og en kuglepen under en af stolene. Og brødkrummer. Og en nullermand fra de sorte uldsokker, hun altid havde på, når hun var hjemme.

Hun rejste sig, tog jakken og det lange tørklæde af – det var alt for varmt at have på inde – og gik ind i stuen. Måske havde hun haft den i skødet, da hun havde siddet og set fjernsyn, efter at Iver var gået? Og så havde hun måske lagt den fra sig, da hun gik op for at tage bad og børste tænder?

Hun løftede på sofapuderne, kiggede ind under det småblomstrede tæppe, som lå sammenkrøllet oven på fjernbetjeningen, kravlede ned på gulvet og tittede ind under den lysebrune trepersoners sofa, som hun egentlig ikke havde haft råd til, og lod hastigt blikke feje ind under hjørnebordet, hvor lampen og radioen stod. Men der lå den heller ikke.

Mon den var faldet ind under fjernsynsbordet?

Nora krabbede videre på alle fire, det kolde klikparketgulv var ikke blidt mod knæskallerne, som allerede var ømme. Hun fin-kæmmede støvet og smulerne, som lå derinde som en evig påmindelse om, hvor længe det var, siden hun sidst havde foretaget en hovedrengøring. Men det var også det eneste, der lå derinde.

Nora rejste sig op og mærkede, hvordan det svimlede lidt; hun havde ikke spist noget endnu, plejede altid at tage tre stykker tørt knækbrød, når hun kom på arbejde.

Hun prøvede at tænke igennem, hvad hun havde foretaget sig dagen i forvejen. Det var ikke meget. Aviser i sengen, brunch i sofaen foran fjernsynet, en times gåtur op og ned langs elven, middag med Iver, en aften hvor hun efterhånden havde anstrengt sig for at tænke mindst muligt.

Nej, hun havde ikke haft den i går.

Nora gik ud til køkkenbordet igen og vendte bunden i vejret på tasken, rystede den hårdt, så mønter, hårelastikker, kvitteringer og støvklistrede halspastiller væltede ud, og som en bonus faldt også den ene vante, hun havde savnet siden foråret, ud på køkkenbordet. Og dér, under vanten, lå den.

Bolden.

Hun lukkede hånden om den og satte sig ned et øjeblik, klemte lidt om den, snurrede den rundt og så alt glimmeret inde i kuglen danse og hvirvle omkring. Da det lagde sig, så hun hjertet og pilen og aftrykket af hans tænder. Det var, som om Jonas havde prøvet at bide den i stykker, uvidende om de konsekvenser det kunne have fået, hvis det faktisk var lykkedes for ham: væske og glimmer på læberne, tøj og gulvet.

I virkeligheden var det slet ikke en bold, men en kugle af temmelig hård plastic, men Jonas havde pure nægtet at kalde den andet end bold. Og så var det altså en bold.

Nora kunne ikke holde tanken og minderne ud, så hun rejste sig, lagde bolden i tasken, tog jakken og tørklædet på igen og stillede sig foran figurspejlet ude i gangen, knipsede et par hår væk, som havde sat sig på det ene jakkeærme, rettede lidt på pande-

håret, glattede et par folder i jakken og tog tasken over skulderen.
Sådan.

Nu kunne dagen begynde.

Udenfor var det efterår.

Nora havde altid syntes godt om denne årstid. Når det var så tungt og vådt alle vegne, at det var bedst at lukke sig inde under et tæppe og frådse i alt, hvad man kunne foretage sig i en sofa. På lige netop det område havde hun og Henning lignet hinanden på en prik. Hvis han kunne finde på en undskyldning for ikke at gå ud, undtagen på arbejde, selvfølgelig, så fandt han den. Der var en god film eller serie i fjernsynet. Det var længe siden, de havde haft ild i pejsen, han var midt i en spændende bog, prøvede at pløje sig igennem alle de aviser, han ikke havde nået at læse i den sidste tid.

Der var så meget, hun syntes godt om hos Henning. Hans humor, de rappe kommentarer. Men det drejede sig ikke bare om det, han sagde eller gjorde, eller om den person, han var. Det drejede sig mest om det, hun så i hans øjne. Selv om hun havde kort hår og fregner og skræmte alt og alle fra vid og sans, hver gang hun nøs, selv om folk sagde, at hun lignede en skrubbet, når hun blev fuld og begyndte at hikke, selv om hun råbte op og skældte ud, hvis han ikke havde lagt sofapuderne på plads efter sig eller lagt det tørre tøj fra tørrestativet på plads, så ændrede udtrykket i hans øjne sig aldrig. Og hans blik blev ved med at sige, at det var i orden, det var hende, han ville have, uanset hvad.

Nora var vokset op i et hjem, hvor omgivelserne blev skiftet ud hvert andet år, fordi hendes far arbejdede i militæret. Det var svært at finde ro noget sted, vanskeligt at finde varige venner, et savn hun følte langt op i voksenalderen. Nu var hun i forvejen ikke specielt god til at opretholde et venskab, hvis det endelig var etableret. Det var sjældent hende, som ringede op eller tog initiativ til at mødes.

Med Henning havde hun fået alt, hun havde ønsket sig: et hjem, en kæreste, en ven at dele flygtige og alvorlige tanker med. En

hun kunne være ærlig over for uden at frygte for konsekvenserne. Og det var helt perfekt, så længe de kun var to.

Så kom Jonas.

Og i begyndelsen forstærkede den lille dreng de følelser, hun havde haft. De var en familie. Med stort F. Hun elskede at gå hjemme og amme ham, se ham vokse. Men Henning var ikke nogen moderne mand, var ikke typen, som frivilligt påtog sig tøjvask og bleskift, og han forstod ikke altid, hvad der var vigtigt for et barn eller en familie. Især det første år begravede han sig i arbejde, sov i gæsteværelset om natten, fordi han skulle være udhvilet om dagen, brugte weekender og ferier til at slappe af og blive ajour med nyhederne og ikke mindst: at dyrke sine kilder. Nora måtte bede ham om at køre en tur med Jonas, så hun kunne få en yderst tiltrængt time på øjet.

Kærligheden og venskabet falmede. De passerede hinanden som fremmede på badeværelset om morgenen, kommunikerede næsten udelukkende via sms, og da altid om praktiske, hverdagsagtige ting. De rammer, hun havde ønsket omkring sit liv, gik i opløsning. Den gamle rastløshed fra barndommen begyndte at røre på sig igen. De gange, hun gav udtryk for sine behov, lovede han bod og bedring, men det varede aldrig mere end knap en uge, før alt var tilbage i det samme spor igen.

Separationen havde været en slags råb om hjælp, hun havde i hvert fald håbet, at Henning ville tolke det på den måde, men han blev bare sur og ked af det og ikke så lidt mistænksom, anklagede hende uafbrudt for at have fundet en anden. Indimellem fik hun øje på ham uden for den beboelsesejendom, hun flyttede hen i, gående frem og tilbage med en cigaret mellem fingrene, mens han med mellemrum kiggede op mod hendes vinduer.

De samarbejdede naturligvis om Jonas, men så kom den dag, som ingen af dem magtede at tænke på eller tale om, og intet kunne nogen sinde blive det samme igen. De vidste begge to, at hvis de bare havde fundet en måde at leve sammen på, så ville Jonas stadig være i live. Det blev umuligt at se hinanden i øjnene. Skilsmisse var den eneste fornuftige løsning, også selv om det

var en sorg og et nederlag, som hun aldrig helt havde kunnet acceptere.

Men livet skulle på en eller anden måde gå videre, og hun mødte Iver på et tidspunkt, hvor hun trængte til noget at le ad og nogen, som kunne få hende til at tænke på andet end Jonas og Henning. Iver kunne sagtens finde på at dukke op en søndag morgen og slæbe hende med ud til Vippetangen og herfra tage en båd ud til en af øerne. Eller tage hende med hen og bowle, hun som aldrig havde interesseret sig for den slags, men som bagefter måtte indrømme over for sig selv, at det faktisk havde været ret sjovt. Iver kunne også finde på at læse en bog højt for hende om aftenen, somme tider nøgen, når der ikke var noget, de gad se i fjernsynet.

Det meste var anderledes med Iver. Og ja, han holdt af hende, han kunne lide hende, ovenikøbet ret godt, det var hun sikker på, men der brændte ingen ild i hans øjne. Og egentlig var det måske rigtig dårlig stil, tænkte hun, at sammenligne Iver med Henning eller Henning med Iver, men det var vel sådan, det blev, når man spekulerede på, om man havde truffet de rigtige valg i sit liv – et spørgsmål, som fik fornyet gyldighed efter det skænderi, hun havde haft med Iver i går aftes.

Eller skænderi var måske ikke det rigtige ord. Forudsætningen for et skænderi var, at to mennesker var uenige om et eller andet og gav udtryk for det. Iver sagde ingenting, mumlede bare et par stavelser inde i sit tre dage gamle skæg, og så tog han hjem til sig selv bagefter uden at give hende et knus eller et kys eller *noget*, som kunne indikere, hvad han mente om det, hun lige havde fortalt ham.

Det var så typisk for Iver bare at smutte, når noget blev alvorligt. Det passede ham aldrig at tale om andet end helt ufarlige emner. Og hvis hun endelig formåede at trænge ham op i et hjørne, var hans svar altid det samme: "Skal vi virkelig tale om det nu?"

Som om det rigtige øjeblik som ved et trylleslag ville dukke op ud af det blå.

At han havde opført sig, som han havde, var måske svar nok,

tænkte Nora. Og nu var han i gang igen efter sit sygefravær, så hun vidste, hvordan det ville blive. Sene eftermiddage, masser af bajere med hans kilder om aftenen, en opgave eller to, som han simpelthen var nødt til at tage ud på, og han ville undgå enhver mulighed for at sætte sig ned sammen med hende og snakke. Men på et eller andet tidspunkt ville han jo blive nødt til at sige noget. Fuldstændig ligesom hun ville blive nødt til at sige noget til Henning.

Hvordan hun skulle klare dét, havde hun ingen anelse om.

Gaderne var tunge af fugtighed, og på vejen lå døde, gule blade ved fortovskanten som matte mindesmærker over en svunden sommer. Lyset var endnu ikke forsvundet om morgenen, men der var en ildevarslende kulde i luften, et strejf af vinter, som fik Nora til at trække jakken tættere sammen om sig. Hun så spejdende op ad Uelands Gate efter bussen, stillede sig ved stoppestedet og så på sit ur. Der var femogtredive minutter til morgenmødet. Det betød, at hun snart måtte finde et eller andet at skrive om.

– Vent, lad mig hjælpe dig.

Nora kom med hastige skridt ind i Aftenpostens lokaler. Birgitte Kråkenes stod foroverbøjet og med ryggen til, mens hun prøvede at anbringe en fuld vanddunk på toppen af en himmelblå plasticdispenser. Birgitte var det første ansigt, folk mødte, når de kom på besøg på avisen.

– Åh, tusind tak, sagde hun og vendte sig om mod Nora. – Den her vejer jo en ton.

Nora gik hen ved siden af hende, og i fællesskab løftede de den dugvåde, gennemsigtige plasticdunk på plads. Birgitte takkede igen og smilede.

Som receptionist var hun altid korrekt klædt og havde et evigt imødekommende rynkefrit ansigt, som Nora var grøn af misundelse over. Birgittes hud havde en helt speciel glød, et anstrøg af sommer eller noget pebermyntefrisk, som Nora måtte grave langt tilbage i hukommelsen for at finde hos sig selv. Og det værste var, at Birgitte kun var et par år yngre end Nora og ovenikøbet havde

født to børn. Men hun gav alle, som havde et ærinde på avisen, en hyggelig start på besøget. Nora kunne ikke lade være med at synes om hende.

– Der er for resten besøg til dig, sagde Birgitte og satte sig på sin knirkefri stol bag receptionsskranken.

– Så tidligt? spurgte Nora og trak morgenudgaven, som lå nytrykt i bunker foran hende, hen til sig og skimmede uinteresserede forsidehistorierne. Birgitte nikkede og skubbede sine kraftige, kastanjebrune briller længere op ad næsen.

– Han sidder ved dit skrivebord.

Nora strakte hals. En mand sad med det ene ben over det andet, mens han så sig rastløst omkring. Han var klædt i mørkt tøj, en stil som passede godt til hans farver. Håret var pjusket og halvlangt, sort med enkelte grå stænk.

– Har han et navn, denne mand?

Birgitte kiggede ned på et ark papir foran sig.

– Hugo Refsdal, sagde hun og så op igen.

– Aldrig hørt om ham, sagde Nora. – Sagde han, hvad det drejede sig om?

Birgitte rystede på hovedet og trak samtidig på skuldrene.

– Nå, okay, sagde Nora. – Pæn jakke. Er den ny?

Birgitte smilede og så ned ad den koksgrå blazer.

– Ny? Nej, den har jeg haft længe.

– Den er i hvert fald pæn, sagde Nora.

Birgittes smil varede, lige indtil telefonen ringede. Hun besvarede opkaldet og vinkede til Nora.

Nora gik ind i redaktionslokalet, et rum som var lige så kønsløst og kedeligt indrettet som ethvert andet redaktionslokale, hun havde været igennem i løbet af sin snart ti år lange journalistkarriere. Der var væg til væg-tæppe på gulvet, flytbare vægge, møderum med glaseruder og et sammensurium af kabler og computerskærme. Det sidste indkøb af teknologisk blæreudstyr, en 75-tommers tv-skærm, var det naturlige samlingspunkt i rummet, især når der var sport. Og det var der jo hele tiden.

Hun nikkede til et par af de kolleger, som sad på deres plads.

Der var en kakofoni af telefoner, som ringede, og stemmer, som steg og sank, men hun rettede koncentreret sit blik imod manden, der rejste sig, da han så, at hun nærmede sig.

– Hej, sagde han på et par meters afstand og tog et skridt frem imod hende med fremstrakt hånd. – Vi har aldrig truffet hinanden, men jeg hedder Hugo Refsdal, og jeg er Heddas mand.

Nora trykkede hans hånd, som var fugtig.

– Hedda? sagde hun spørgende, trak hånden til sig og tørrede den så diskret som muligt på bukselåret.

– Hedda Hellberg.

Nora så forbløffet på ham.

Hun havde ikke hørt fra Hedda siden studietiden, da de delte en lillebitte lejlighed på St. Hanshaugen. Nora troede ikke, at Hedda nogen sinde var blevet journalist, hun havde i hvert fald aldrig set hendes *byline* noget sted.

– Åh ja, sagde Nora så. – Hedda.

Nora havde mange gode minder fra den tid. Hver dag var bogstavelig talt en fest; der var ingen grænser for, hvad de kunne blive, og Nora fandt hurtigt ud af, at det var journalistikken, hun ville koncentrere sig om, uanset om det blev i radioen, fjernsynet eller de mere traditionelle medier. Hun forestillede sig dække krige og katastrofer, at hun fordybede sig i problemer og stillede kritiske spørgsmål, som ville få enhver sandhed frem, at hun blev et klogere menneske og måske samtidig kunne gøre andre mennesker lidt klogere. Hun ville gøre en forskel for andre.

Virkeligheden viste sig at være en ganske anden. De gange, Nora rent faktisk fik respons fra sine læsere, skrev de for at påpege faktuelle fejl eller direkte skælde hende ud. Folk ejede ikke skam i livet, når de kunne skjule sig bag et tastatur.

Det var ikke lige til at forestille sig, hvad Heddas mand ville, men Nora havde en fornemmelse af, at der var noget galt.

– Er der et sted, vi kan gå hen og tale i fred? spurgte han. – Jeg har ikke lyst til at sidde her og ...

Han bed fortsættelsen i sig, idet en af journalisterne fra udenrigs gik forbi dem. Refsdals blik fulgte ham, til han var nået langt væk.

Nora havde på fornemmelsen, at Heddas mand kunne begynde at græde, hvad øjeblik det skulle være.

– Ja, selvfølgelig, sagde Nora. – Vi kan gå derhen, sagde hun og pegede i retning af mellemlidernes faste møderum. Refsdal opfordrede hende med en håndbevægelse til at gå forrest. Nora lagde jakken og tog sin mobiltelefon med.

– Vil du have en kop kaffe? spurgte hun over skulderen, mens de gik.

– Nej tak.

– Et glas vand eller noget andet?

– Nej, det er okay, ellers tak, jeg drak en masse vand på vej herhen.

Nora fortsatte med at gå, mens hun nikkede og sagde hej til flere kolleger på vej ind og spekulerede over, hvad Refsdal ville tale med hende om. Han gik et par meter bag hende, mens de siksakkede ind og ud imellem stole og skriveborde og ind i et mødelokale, som skinnede IKEA-gult, og hvor det rektangulære bord i midten var dækket af flere dages aviser.

De satte sig begge på en stol med safrangult betræk.

– Så, sagde Nora og bøjede sig frem, mens hun foldede hænderne på bordet. – Hvad kan jeg så gøre for dig?

Selv om Refsdal virkede taknemmelig over, at hun var så direkte, havde han alligevel problemer med at komme i gang. Hans blik flakkede rundt i rummet, og også han flettede sine fingre, inden han igen løsnede dem fra hinanden og lagde dem fladt foran sig på bordet.

– Ved du, hvem Oscar Hellberg er? spurgte han endelig.

Nora tænkte sig om.

– Det er vist Heddas far, ikke?

– Det *var* Heddas far, præciserede Refsdal. – Han døde for snart to måneder siden. Lungekræft, selv om han aldrig havde røget så meget som én cigaret i hele sit liv.

– Det var da trist, sagde Nora.

Hun havde mødt Heddas far en enkelt gang, da han kom til Oslo for at besøge sin datter. Fordi Nora var Heddas sambo,

havde han taget dem begge to med ud at spise. Hun huskede ham som en flot mand, kvik og velklædt, seriøst interesseret i de mennesker, han mødte. Ikke mindst de kvindelige tjenere.

– Hedda tog det meget tungt, fortsatte Refsdal og greb en kuglepen, som lå foran ham, og tog hættten af. – De sidste uger, han levede, sad hun ved sin fars sygeseng dag og nat.

Refsdal skiftede siddestilling og lukkede fingrene om pennen, som var den en kniv.

– Selv om hun var forberedt på, at Oscar skulle dø, tog hun det frygtelig hårdt, da det så skete. Hun blev mere og mere fjern. Vi har en søn, som hun næsten holdt op med at kommunikere med.

Nora bemærkede, at Refsdal talte i datid.

– Så da hun et par uger senere kom til mig og fortalte, at hun ville rejse væk et stykke tid for at ‘hvile ud’, som hun udtrykte det, så tænkte jeg: Fint! Hvad som helst der er nødvendigt, for at hun kan blive sig selv igen.

Refsdal satte plastichætten på kuglepenen igen og brugte den til at klø sig i hageskægget med.

– Jeg studsede lidt, da hun fortalte, at hun ville på et rekreativshjem i Italien, og at hun skulle være der i tre uger, men så lang tid skal der måske til, for at man kan komme sig, hvad ved jeg. Så jeg tænkte: Ja, lad hende endelig få de tre uger, og så må vi se, hvordan hun har det, når hun kommer hjem igen.

Refsdal havde brug for en pause, inden han talte videre. Nora sad tavs og iagttog hans øjne, som prøvede at fokusere på et bestemt punkt på væggen. Han blinkede ikke, før øjnene var blevet blanke.

– Hun ville være helt i fred, sagde han. – Ville ikke engang have mobilen med. Og vi måtte ikke ringe til hende på hjemmet, hun ville være helt for sig selv, sagde hun, så hun kunne ‘finde sig selv igen’. Egentlig ville hun også helst være taget alene til lufthavnen, men jeg insisterede på i det mindste at få lov til at køre hende derud. Så det gjorde jeg. Jeg kørte hende til Gardermoen, og da jeg satte hende af, sagde hun, at hun elskede mig, at hun elskede os, vores familie. Og hun smilede ovenikøbet for første gang i

meget lang tid. Jeg blev selvfølgelig rigtig glad og tænkte, at det hele nok skulle komme til at gå. Men ...

Refsdal lod sin ene hånd glide gennem håret, en bevægelse som fik hende til at tænke på Iver. Han gjorde altid sådan med sit hår, som om det indimellem trængte til at blive gennemluftet. Tanken gav hende et stik i hjertet.

Refsdal fortsatte:

– Da de tre uger var gået, kørte jeg ud til Gardermoen for at hente hende. Holdt ovenikøbet Henrik hjemme fra skole den dag, så han kunne være der, når hans mor kom hjem.

Han lagde kuglepennen fra sig på bordet og foldede hænderne.

– Men Hedda var ikke med flyet.

Der blev helt stille i lokalet.

– Vi ventede selvfølgelig en evighed i lufthavnen, ledte overalt og prøvede at snakke med nogen, som arbejdede med passagerlister og den slags, men de har tavshedspligt. Derfor ringede jeg til Italien, til det der rekreationshjem, som hun havde sagt, hun skulle bo på. Og så begyndte det for alvor at blive mærkeligt.

Nora bøjede sig en anelse længere frem over bordet.

– Den dame, jeg talte med, sagde, at hun aldrig havde hørt om Hedda, og at Hedda aldrig havde bestilt noget ophold på det hjem.

Refsdal drejede ringen på fingeren rundt og rundt.

– Du kan sikkert forestille dig, hvad det satte gang i af tanker inde i mit hoved.

Nora nikkede langsomt.

– Jeg ringede rundt til alle de mennesker, jeg kender, og spurgte, om de havde hørt noget fra Hedda. Men da alle svarede negativt, var der egentlig ikke andet, jeg kunne gøre, end at ringe til politiet.

– Hvornår gjorde du det? spurgte Nora.

– For elleve dage siden.

Nora fortrød, at hun ikke havde taget en notesblok med.

– Jeg mener da ikke at have set noget om det i aviserne?

Refsdal så på hende og smilede opgivende.

– Heddas familie har altid været meget omhyggelige med at

holde facaden, sagde han. – De ønskede ikke, at historien skulle omtales i aviserne. De tænkte som så, at Hedda måske ville dukke op af sig selv, og så kunne de undgå at skulle svare på ubehagelige spørgsmål bagefter. Men nu er der altså gået elleve dage, og vi har stadig ikke hørt en lyd fra hende.

– Det vil sige, at Hedda i praksis har været forsvundet i lidt over en måned?

Refsdal nikkede.

– Men hvad har politiet foretaget sig?

– De har vel gjort, hvad de kunne, sagde han og åndede samtidigt tungt ud. – De har fundet ud af, at hun aldrig var om bord på 09.50-flyet til Milano den dag, og at alle spor efter Hedda slutter i Gardermoen. Der er ingen, som har set skyggen af hende, siden jeg satte hende af uden for afgangshallen den morgen.

Nora betragtede ham eftertænksomt.

– Hvad med overvågningskameraerne i lufthavnen?

– Der er selvfølgelig hundredvis af dem, og de optager uafbrudt. Men hvis ikke politiet beder om at få de relevante optagelser i løbet af syv dage, bliver de slettet.

– Og eftersom hun på det tidspunkt havde været forsvundet i mere end tre uger, så ...

– Så eksisterer der ikke nogen billeder af hende, fuldførte Refsdal. – I hvert fald ikke fra Gardermoen.

– Men har politiet ikke udsendt en efterlysning af hende?

Nora kendte egentlig godt svaret på det spørgsmål. Politiet vil helst ikke udsende den slags sager i medierne, hvis der er en stærk mistanke om, at den savnede enten har begået selvmord eller er stukket af med nogen. Mediebevågenhed gjorde det altid vanskeligere at komme tilbage.

– Nej, sagde Refsdal og slog øjnene ned.

Nora tænkte.

– Så med tanke på hvor langt nede hun var efter faderens død, så er det altså politiets opfattelse, at hun har taget sit eget liv?

Refsdal løftede en anelse på hovedet, inden han nikkede.

– Jeg ved ikke, om Hedda nogen sinde har fortalt dig det, sagde

han og tørrede lidt fugt under næsen af med skjorteærmet. – Men Heddas tante forsvandt engang i halvfemserne. Alle konkluderede, at hun havde begået selvmord.

Nora kunne godt huske, at Hedda havde talt om sin tante Ellen.

– Det er sikkert derfor, alle tror, at Hedda har gjort det samme, sagde Refsdal. – At det ligesom ligger til familien.

– Men du mener ikke, at det er det, der er sket?

Refsdal tog kuglepennen op igen.

– Og det er vel derfor, du er her? fortsatte Nora. – Fordi du gerne vil have, at jeg skriver om hende?

Han slog øjnene ned igen. Ventede længe, inden han sagde:

– Hedda og jeg talte engang lidt om intelligente mennesker.

Mindet fik ham til at smile vemodigt.

– Om vi havde mødt nogen, som vi var misundelige på, fordi de var intelligente.

Han rystede svagt på hovedet, selv om han stadig smilede.

– Og Hedda sagde, at hun aldrig havde mødt nogen, som var mere intelligent end dig.

Refsdal så op på hende. Nora gengældte blikket, indtil det gik op for hende, hvad han faktisk havde sagt.

– End mig?

– Det var det, hun sagde. Og jeg bed mærke i dit navn, I har jo begge to navne fra kendte Henrik Ibsen-dramaer.

Nora blev forlegen, men hun smilede ved tanken om, hvordan de en aften havde drukket en masse rødvin, og så var de af en eller anden grund begyndt at tale om Ibsen. Og i deres brandert havde de fundet hver sit eksemplar af *Hedda Gabler* og *Et dukkehjem* frem, og så havde de forsøgt at føre en samtale alene ved hjælp af deres navnesøstres replikker.

Gode minder.

– Og jeg tænkte, at du måske kunne se lidt nærmere på det her, fortsatte Refsdal. – Du kendte hende jo også. Og så er du journalist. Du kan tale med mennesker på en anden måde, end jeg kan.

Nora nikkede langsomt, mens hun tænkte sig om.

– Men hvad siger resten af hendes familie til det? Er de enige i, at det er vejen at gå?

– De ved ikke, at jeg er her.

Nora så på ham.

– Og desuden er det også ligegyldigt, hvad de mener. Det er Henrik og mig, som står hende nærmest, det er os, der er hendes familie, og vi er nødt til at finde ud af, hvad der er sket med hende. Hvis Hedda er død, så vil jeg gerne have en grav, jeg kan besøge. Og præcis det behov går jeg ud fra, at jeg deler med resten af familien.

Der stod en kande med vand midt på bordet, halvfuld, og en stabel plasticrus ved siden af. Refsdal rejste sig og rakte ud efter vandet, skænkede sig et krus og så spørgende på Nora, om hun også ville have noget.

– Jeg tror, det er fra i går, sagde hun.

– Det gør ikke noget, sagde han og tømte sit krus i store slurke.

Nora fortsatte:

– Hvad har der været af mobil- og anden datatrafik, siden Hedda forsvandt? Det har politiet vel tjekket, går jeg ud fra?

Refsdal sank den sidste slurk og satte sig ned igen.

– Ingen aktivitet siden hun forsvandt, sagde han og tørrede sig om munden med hånden.

– Hvad med penge? Har hun hævet nogen, før hun blev væk?

Han rystede på hovedet.

– Jeg spurgte, om hun ikke skulle hæve nogle euro, inden hun rejste, men hun svarede bare, at det kunne hun altid ordne dernede. Altså i Italien.

En åbenlys løgn, tænkte Nora. Og hun mærkede, hvordan nysgerrigheden voksede i hende, om hvorfor Hedda havde løjet om en rejse, hun aldrig havde tænkt sig at tage, og ikke mindst hvorfor hun forsvandt straks efter.

– Så der findes altså ikke et eneste elektronisk spor efter Hedda, fra den dag du kørte hende til lufthavnen og frem til nu?

Refsdal rystede tavs på hovedet.

Nora så på mobiltelefonens display, at der var fire minutter,

til morgenmødet skulle begynde. Hun trak vejret dybt og sagde:

– Jeg vil være helt ærlig over for dig, Hugo. Ved første øjekast er der meget, som tyder på, at politiets konklusion er korrekt. Ikke en eneste e-mail, ikke en eneste bevægelse på hendes konto ...

– Men faderens død kan ikke have været nok til at have gjort hende så deprimeret.

Refsdal rejste sig igen. Hans kinder var blevet blussende røde.

– Oscar havde jo været syg i lang tid, og ikke bare det – Hedda har en søn, og jeg er et hundrede procent sikker på, at hun ikke ville forlade ham frivilligt.

Nora så op på ham med et medfølelse blik.

– Jeg kan godt forstå, at du håber, Refsdal, men ...

– Det her handler ikke om håb, afbrød han. – Jeg er så småt begyndt at slå mig til tåls med, at jeg aldrig får Hedda tilbage, men jeg er nødt til at finde ud af, hvad der er sket med hende.

Nora rejste sig også.

– Men hvad tror du da, der kan være sket, siden du tydeligvis ikke tror, at hun er forsvundet frivilligt? Er der nogen, der har kidnappet hende i Gardermoen for øjnene af, hvad der sagtens kan være tusindvis af vidner?

Uden for glasruden kiggede den første mellemlider ind.

– Jeg ved det ikke, svarede Refsdal stille. – Jeg ved det virkelig ikke. Jeg ved bare, at jeg ikke har noget fornøftigt at fortælle Henrik om aftenen, når han går i seng og ligger og spekulerer over, hvor hans mor er.

Nora så på ham, kunne godt forstå, hvordan han havde det, samtidig med at hun ikke kunne. I to år havde hun haft mere end nok at gøre med selv at prøve at forstå, at Jonas var død. Selv om hun vidste, at der var sket noget forud, og at det havde noget med Henning at gøre, så magtede hun ikke at komme forbi den lammende sorg. Hun orkede ikke at tænke på skyld – det var ikke nogens skyld, og det var alles skyld. Men intet ville skaffe Jonas tilbage.

– Hvad siger du til, at vi gør sådan her? sagde hun og tog mobiltelefonen op fra bordet. – Jeg skriver en historie om Hedda, jeg

kan garanteret få en fin artikel på både net- og papiravisen, og så opfordrer jeg folk, som var i Gardermoen den dag, eller hvem som helst i øvrigt, til at kontakte mig, hvis de så hende den dag eller ved noget. Det kunne jo være, at der dukkede noget op.

Refsdal nikkede energisk.

– Men inden jeg gør det, sagde Nora og så lige på ham, – så har jeg brug for at vide, om du er et hundrede procent indstillet på at gøre det her. Artiklen kommer til at være en belastning for alle, der kender dig, også din søn. Andre medier vil sandsynligvis også kontakte jer. Er du parat til det?

Refsdal så hårdt på hende og knyttede hænderne, så knoerne blev hvide.

– Det er jeg klar over. Og jeg er parat til at finde mig i alt, hvad der måtte komme frem, hvis bare nogen kan give mig et svar, jeg kan forsøge at leve videre med.

– Godt, sagde Nora og tog et skridt hen imod døren. – Har du bil?

– Hvad?

– Er du kommet herhen i din egen bil? spurgte hun over skulderen.

– Ja, jeg ...

– Fint, sagde hun og lagde hånden på håndtaget. – Så lad os køre en tur. Jeg skal bare lige hente mit kamera først.